

เทศน์อบรมฆราวาส ณ วัดป่าบ้านตาด
เมื่อวันที่ ๒๔ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๕๒๕

ธรรมเป็นอาหารของใจ

วันนี้จะพูดให้พี่น้องทั้งหลายฟังมากไม่ค่อยได้ เพราะชั้นเวทีมาตั้งแต่เมื่อวานนี้วานนี้ชั้นเวทีทั้งวันไม่ได้ให้น้ำเลย ไม่ได้ลงเวที คณะนั้นมาตื้อตื้อๆ ก็ลงไป คณะนี้มาตื้อตื้อๆ แล้วก็ลงไป คณะนั้นมาคณะนี้มาจนกระทั่งถึงทุ่มกว่า มาตื้อตื้อๆ คณะละเล็กละน้อยแล้วก็ลงไป พอเขาลงไปแล้วเราก็ล้มทั้งยืนเลย เพราะไม่ได้ให้น้ำนี้ นักมวยแชมป์เปี้ยนยังสู้เราไม่ได้ เขายังต่างฝ่ายต่างให้น้ำกันเท่านั้นยกเท่านั้นยก ก็ให้น้ำไปตามลำดับยก เราไม่มียกเลย นั่งตั้งแต่เช้าจนกระทั่งสองทุ่ม คณะไหนมาก็ใส่ตื้อตื้อๆ แล้วก็ไป คณะโน้นมาตื้อตื้อแล้วก็ไป เราสู้คนเดียวไม่มีการให้น้ำเลยตั้งแต่เมื่อวานนี้มาชักสลับสไลด์ วันนี้จึงไม่ค่อยได้เรื่องแหละ วันนี้เหนื่อยมากแล้ว และวันนี้ก็ดูเหมือนหลายยกแล้วนะ เมื่อเข้านี้ก็ยกหนึ่ง สายมาก็ยกหนึ่งๆ เรื่อยมาแหละ แต่จากนี้ไปถึงค่ำไม่แน่ว่าจะมีอีกก็ยก มันเป็นอย่างงั้นแหละ ที่นี้ก็เหนื่อย ไม่ใช่อะไรละ โรคหัวใจ โรคหัวใจนี้เวลาพูดมากๆ เข้ามันเหนื่อยอ่อนลงๆ สุดท้ายลมก็จะไม่มีให้หายใจ

เข้าใจไหมที่พูดว่าไม่ได้ให้น้ำนะ หมายความว่ารับแขกทั้งวันเมื่อวานนี้ แขกคณะนั้นมา คณะนี้ไป เราเป็นคนรับคนเดียว แขกนั้นเปลี่ยนหน้ากันมาเรื่อยๆ จึงเรียกว่าคณะนั้นมาตื้อตื้อๆ ก็ลงไป เรายืนบนเวที คือนั่งรับแขกคนเดียวไม่มีใครรับแทนตัวเรา นั้นเทียบกันอย่างนั้น เข้าใจแล้วหรือ เดี่ยวจะเข้าใจว่าหลงตาบัวไปต่อยมวยที่ไหนเข้าอีกไม่ใช่อย่างนั้น พูดเป็นข้อเปรียบเทียบต่างหาก เมื่อวานนี้ทั้งวัน เพลีย จนกระทั่งสองทุ่มกว่าถึงได้พัก ตั้งแต่เช้าจนค่ำ และวันนี้ก็มีประปรายเรื่อยๆ ตอนมากกว่าเพื่อนก็ตอนนี้

ได้เห็นท่านพี่น้องทั้งหลายเป็นผู้แสวงบุญ มีความสนใจใคร่ธรรมทั้งหลาย ก็รู้สึกยินดีและอนุโมทนาด้วย เพราะนี่คือความดี ความดีอยู่ที่ไหนไม่เคยล้าสมัย โลกต้องการเสมอมาคือความดีกับความสุข เป็นของคู่กัน ความชั่วกับความทุกข์เป็นของคู่กัน โลกถ้ายังมีคนดี มีความดีประจำอยู่ แม้จะมีความรุ่มร้อน มีความทุกข์ ก็ยังพออดพอดทน พอพิดพอเหวี่ยงกันไป เช่นเดียวกับโรคที่มียาและมีหมอประจำ ผิดกับโรคที่ไม่มียา ไม่มีหมอเลยเป็นไหนๆ

โลกเราถ้ายังมีศาสนา ยังมีบรรพชาอยู่ในหัวใจของชาวโลกอยู่บ้างพอประมาณ ก็ยังพอมีความสุขได้บ้าง มีการพักผ่อนทางด้านจิตใจ มีการยับยั้งชั่งตวง ไม่ผลิผลาม ไม่

วูวาม ไม่ร้อนรณกระวนกระวายจนเกินไป เพราะอำนาจแห่งความอยาก ไม่มีเหตุผล ไม่มีประมาณ ซึ่งเป็นเรื่องของฝ่ายต่ำ ความมีศานาประจำใจ จะไม่ทำคนให้ชั่วและเป็นทุกข์จนเกินไป ยังมีธรรมเป็นเครื่องคัดค้านต้านทานกันพอให้อยู่ได้ด้วยความสะดวกสบาย เหมือนกับมียาเครื่องระงับดับโรคภายในกายไม่ให้กำเริบรุนแรง คนไข้ก็ยังมีหวังบรรเทาและหายจากโรคได้

จิตใจคนเราเป็นของสำคัญ ซึ่งเสาะแสวงหาที่พึ่งทางใจอยู่เสมอ ส่วนภายนอกที่เป็นด้านวัตถุนั้นเป็นที่อาศัย เป็นที่พึ่งของกาย ใจได้อาศัยวัตถุเพียงเล็กน้อย แต่เรื่องธรรมเรื่องบุญเรื่องกุศลนั้น เป็นเรื่องของใจล้วนๆ เป็นหลักใจ เป็นที่ยึดของใจ เป็นที่ให้ความอบอุ่นของใจโดยตรง เพราะฉะนั้น การเสาะแสวงหาธรรมธรรม การแสวงหาคุณงามความดี จึงเป็นการเสาะแสวงหาที่พึ่งทางใจด้วยความถูกต้องตั้งงามและได้ที่พึ่งเสมอกันกับทางกาย

เพราะร่างกายมีความจำเป็นไปทางหนึ่ง จิตใจมีความจำเป็นไปทางหนึ่ง แม้จะอยู่ด้วยกัน สิ่งอาศัยไม่เหมือนกัน เครื่องหล่อเลี้ยงไม่เหมือนกัน เครื่องอาศัยเครื่องยึดเหนี่ยวไม่เหมือนกัน ร่างกายต้องอาศัยวัตถุขำว่น้ำโภชนะอาหาร อาศัยเย็นร้อนอ่อนแข็ง กายจึงต้องมีอาหารการบริโภค มีเครื่องนุ่งห่มใช้สอย มีบ้านมีเรือนมีสถานที่อยู่ เพื่อร่างกายได้รับความสะดวกสบายพอบรรเทากันไปเป็นวันๆ หากขาดสิ่งนี้เสียร่างกายก็ตั้งอยู่ไม่ได้ และยอมแสดงความผิดปกติและเดือดร้อนเป็นกองฟืนกองไฟขึ้นมา ผลานจิตใจให้เดือดร้อนไปตามได้ เพราะฉะนั้น ส่วนร่างกายจึงต้องเสาะแสวงหาที่อยู่ที่อยู่อาศัยปัจจัยเครื่องอุดหนุน มีอาหารการบริโภคมาไว้สำหรับบำรุง เพราะร่างกายนี้มีความบกพร่องต้องการสิ่งเยียวยาอยู่เสมอ ส่วนของกายจึงมีความจำเป็นไปทางหนึ่ง

ส่วนของใจ แม้ร่างกายจะมีความสมบูรณ์พูนผลด้วยปัจจัยเครื่องอาศัย เช่น ทรัพย์สิน เงินทอง ขำวของ อาหารเครื่องอุปโภคบริโภคมากมายก็ตาม แต่ใจไม่ได้หวังพึ่งสุขพึ่งทุกข์พึ่งเป็นพึ่งตาย หวังความสุขความเจริญกับสิ่งเหล่านั้นเหมือนกับสิ่งที่เป็นวิสัยของตน เพราะใจเป็นนามธรรม มีแต่ความรู้ล้วนๆ มองหาตัวไม่เห็น แต่ร่างกายและวัตถุเครื่องอาศัยของกายนั้นมองเห็นได้โดยชัดเจน ดังนั้นร่างกายกับใจจึงมีความเป็นอยู่ด้วยสิ่งอาศัยต่างกัน

ธรรมกับใจ บุญกับใจนั้นแล เป็นของคู่ควรกันและเป็นที่ยึดกันมาก เพราะธรรมก็เป็นนามธรรมมองไม่เห็นด้วยตา บุญก็เป็นนามธรรม ไม่มองเห็นด้วยตาแต่รู้ได้ด้วยใจ ใจจึงสนิทสนมและยึดธรรมเป็นที่พึ่งเป็นที่อาศัย เราเสาะแสวงหาคุณงามความดีด้วยวิธีการ

ต่าง ๆ เช่น การให้ทานก็ดี การรักษาศีลก็ดี การภาวนาก็ดี การฟังเทศน์ก็ดี ล้วนเป็นการ ขวนขวายอาหารอันโอชาเข้าสู่ใจ เป็นการแสวงหาอาหารเครื่องหล่อเลี้ยงจิตใจให้มีความ ชุ่มเย็น ให้มีความสุขความอบอุ่นภายในตัว ใจก็มีที่พึ่งทางหนึ่ง เหมาะสมกับภาวะของตน ร่างกายก็มีที่พึ่งทางหนึ่ง เหมาะสมกับส่วนของตน เมื่อกายกับใจต่างมีปัจจัยเครื่องหล่อ เลี้ยงคนเราย่อมเป็นสุข

เราเป็นผู้รับผิดชอบทั้งทางร่างกายและจิตใจ จึงจำต้องแสวงหาที่พึ่งที่อาศัยให้ทั้ง ร่างกายและจิตใจไม่ให้บกพร่อง ถ้าขาดอย่างใดอย่างหนึ่งก็ไม่สบาย ไม่ผาสุก เมื่อมีทั้ง สองอย่างคนเราก็สบาย ทางส่วนร่างกายก็มีที่พึ่งมีที่อาศัย ส่วนจิตใจก็มีธรรมมีบุญมีกุศล ศีลทานเป็นเครื่องอาศัย เป็นเครื่องยึดเหนี่ยว ใจก็เย็น ต่างอันต่างไม่ปราศจากที่พึ่ง ร่างกายก็มีที่พึ่ง จิตใจก็มีที่พึ่งไปตามความเหมาะสมของตน ความเป็นอยู่คนเราย่อมไม่ เตือดร้อนทั้งปัจจุบันแลอนาคต

คนมีที่พึ่ง อยู่ก็เป็นสุข ไปก็เป็นสุข เป็นก็เป็นสุข ตายก็เป็นสุข นี่ถ้าขาดที่พึ่งแล้ว แม้จะมีชีวิตอยู่ก็เป็นทุกข์เตือดร้อนวุ่นวายจนกระทั่งวันตายนั่นแล ไม่ว่าจะทุกข์ทางใด เฉพาะทางจิตใจเป็นสิ่งสำคัญมากและเป็นทุกข์กว่าทางร่างกาย จะเห็นได้ชัดก็คือผู้มีจิตใจ ใฝ่ธรรม ประพฤติปฏิบัติธรรม จนธรรมกับใจเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันแล้ว ส่วนร่างกายจะ ขาดตกบกพร่องอะไรบ้างหรือเป็นทุกข์เพราะโรคต่าง ๆ ใจก็ไม่แสดงความทุกข์หวั่นไหว มีความสม่ำเสมออยู่ภายในใจ เพราะความรู้เท่าทันสิ่งที่เกี่ยวข้องกับกายและกับใจ

ใจจึงเป็นของสำคัญ ใจมีธรรม ใจย่อมมีความสุขสบาย การได้มาก็ตาม เสียไปก็ตาม บรรดาสิ่งเกี่ยวกับกาย ร่างกายมีความหิวโหยบ้างตามธรรมดาของชั้นนี้ แต่ใจไม่เตือดร้อน วุ่นวายไปตาม ใจมีที่พึ่งมีที่ยึด ใจมีธรรมเป็นอาหาร ใจมีธรรมเป็นเครื่องหล่อเลี้ยงอยู่ เสมอ ใจไม่บกพร่อง ใจจึงไม่กระวนกระวาย ฉะนั้นระหว่างผู้มีธรรมกับผู้ไม่มีธรรม ระหว่างผู้สร้างบุญกับผู้สร้างบาปหาบความชั่ว คดีความเป็นอยู่และความเป็นไปจึงต่างกัน มาก

ใจจึงเป็นสมบัติอันสำคัญในร่างกาย ท่านกล่าวไว้ว่า จิตเป็นนาย กายเป็นบ่าว คือ กายเป็นเครื่องใช้ของจิต จิตเป็นผู้บัญชา จิตจึงควรได้รับการอบรมในทางที่ถูกที่ดี เพื่อบง การทางกาย ทางวาจา ความประพฤติ หน้าที่การงานให้ถูกต้องดีงาม ผลก็จะเป็นความสุข ความสมหวังทั้งปัจจุบันแลอนาคต

ใจที่ได้รับการอบรมนั้นเป็นสิ่งที่ถูกต้องดีงามเป็นอย่างยิ่ง เพราะใจไม่เคยตาย แม้ จะว่าคนนั้นตาย คนนี้ตาย สัตว์ตัวนั้นตายก็ตาม นั่นเป็นเรื่องของธาตุสี่ ดิน น้ำ ลม ไฟ มา

ผสมกันเข้า มีใจเป็นตัวการเข้ายึดครอง แล้วเกิดขึ้นมาเป็นรูปเป็นกาย เป็นสัตว์เป็นบุคคล เป็นหญิงเป็นชาย เวลาหมดกำลังของมันแล้วก็สลายตัวลงไปสู่ธาตุเดิมที่เรียกว่าตาย ส่วนดินก็กลายเป็นดิน ส่วนน้ำก็กลายเป็นน้ำ ส่วนลมไปเป็นลม ส่วนไฟเป็นไฟ ส่วนใจเป็นใจอยู่เช่นนั้นแต่ไหนแต่ไรมา ไม่เคยตาย บุญกุศลกับใจจึงเป็นธรรมคู่ควรกันอย่างสนิท ใจก็ไม่ตาย บุญก็ไม่ตายขณะร่างกายแตกตาย ติดแนบกับใจ ไม่ได้สลายลงไปสู่ดิน น้ำ ลม ไฟ เหมือนธาตุทั้งหลายที่สลายไป ใจกับบุญเกี่ยวเนื่องเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน อยู่ในโลกรนี้ก็เย็น ไปสู่โลกไหนคนมีบุญต้องมีความร่มเย็นเป็นสุขทุกภพทุกชาติไป

เพราะฉะนั้น นักปราชญ์ท่านจึงสอนให้สะอาดแสวงหาคุณงามความดีเพื่อเป็นที่อบอุ่นของใจ เพราะเป็นอาหารอันดี อันเลิศของใจ ไม่มีอาหารใดเสมอเหมือนอาหารคือ กุศลธรรมนี้เลย

บุญเป็นคู่ควรของใจ ใจเป็นของไม่ตาย เป็นแต่เพียงกิเลสมันมีแทรกอยู่ภายในใจ พาให้ไปเกิดในภพน้อยภพใหญ่ สูง ๆ ต่ำ ๆ ไม่มีประมาณ เพราะวิบากของกรรมที่ทำลงไป ดีบ้าง ชั่วบ้าง สัตว์โลกทั้งหลายจึงได้เกิดกันอยู่เสมอในภพและสถานที่ต่าง ๆ เอากำหนด กฎเกณฑ์ไม่ได้ในการเกิดของสัตว์แต่ละประเภท ๆ แล้วกรรมดีชั่วที่ตนทำแล้วจะแสดงผลออกมา จำต้องเป็นไปตามนั้น ไม่มีสัตว์โลกรายใดจะฝ่าฝืนวิบากแห่งกรรมนั้น ๆ ได้

ท่านจึงสอนให้สร้างคุณงามความดี เพื่อวิบากกรรมอันดี ผลอันดีนี้จะได้สนับสนุน ให้ไปเกิดในสถานที่ดี คดีที่เหมาะสม เช่น มาเกิดเป็นมนุษย์ซึ่งจัดว่าเป็นชาติที่สูงกว่าภูมิของสัตว์ดิรัจฉานอยู่มาก สัตว์ทั้งหลายไม่มีโอกาสที่จะเกิดเป็นมนุษย์ได้มีจำนวนมากมาย ไม่อาจคณนานับได้ ทั้งอยู่ในน้ำ ทั้งอยู่บนบกมากมายเพียงไร แม้ใต้ดินก็มีมาก สัตว์เหล่านี้ไม่มีโอกาสมาเกิดเป็นมนุษย์ได้เลย เพราะเขาไม่มีบุญวาสนาพอที่จะเป็นมนุษย์ได้ แต่เราได้เกิดมาเป็นมนุษย์ทั้งคนก็เรียกว่าได้เปรียบเขาอยู่มากมาย เมื่อเราได้เปรียบเขา ด้วยกุศลของเราเช่นนั้น เราก็ควรจะสร้างบุญสร้างกุศลให้มากมุนขึ้นไปไม่ประมาณ ไม่ลืมน้อมตัวมัวสุขอยู่เปล่า ๆ โดยปล่อยให้ชีวิตสังขารร่วงโรยไปวันละเล็กละน้อย สุดท้ายก็จอดจมด้วยความขาดทุนสูญดอก ซึ่งเป็นความสูญเสียอย่างน่าเสียดายในภพชาติแห่งมนุษย์ที่เป็นมา

เพราะร่างกายนี้ได้มาจากก้อนบุญก้อนกุศลของเราที่เคยสร้างไว้แล้ว ควรเอาร่างกายนี้เป็นเครื่องมือสำหรับสร้างบุญกุศลต่อไป เราจะมีกำไรสภาพสืบชาติอันดีงามต่อไป จนกระทั่งถึงวาระสุดท้าย บุญกุศลเต็มหัวใจแล้วก็ผ่านพ้นไปจากความเกิดแก่เจ็บตายนี้เสียได้ ถึงพระนิพพานอันเป็นบรมสุข เพราะอำนาจแห่งบุญที่สร้างสมอบรมไว้

มนุษย์เราฉลาด จึงไม่ควรฝักใฝ่ใ้ยดีในบาปในอกุศลทั้งหลาย ควรมีความฝักใฝ่ ยินดีในคุณงามความดี ซึ่งหากจะพูดว่าเป็นมิตรก็เป็นมิตรที่พึงเป็นพึงตายได้ เป็นคู่พึง เป็นพึงตายได้ ไม่เหมือนบาป บาปนี้เป็นคู่กรรมคู่เวร เป็นผู้เบียดเบียน เป็นผู้ทำลาย เป็นผู้บีบคั้นอยู่เสมอ เราจึงควรระวังไม่ควรทำบาป ทำไปแล้วก็คือการสร้างทุกข์ให้เรานั้น แหละ เราทำให้สัตว์ตัวใดก็ตาม ทำให้บุคคลผู้ใดก็ตาม ก็คือเราเป็นผู้ทำ ผลก็คือเราเป็นผู้ จะได้รับ บาปก็เราเป็นผู้จะแบกจะหาม ทุกข์ก็เราเป็นผู้จะทนทุกข์ทรมานเอง เพราะอำนาจ แห่งการกระทำของเราแล ท่านจึงสอนไม่ให้ทำ ทำให้ใครก็ตาม ก็ไม่พ้นจากการทำเพื่อ ตัวเองอยู่นั่นแล

การฆ่าเขาก็คือฆ่าเรานั้นแล การทำลายเขาก็คือการทำลายเราไปในตัว กรรมนั้น ต้องย้อนกลับมาหาผู้ทำนั่นแหละ เพราะผู้ทำเป็นต้นเหตุ ผลต้องเกิดขึ้นจากการกระทำของ เหตุนี้ ท่านจึงสอนไม่ให้ทำ ให้ทำคุณงามความดีเป็นสิริมงคลแก่ตนและผู้อื่น เช่นท่าน ทั้งหลายไปทอดกฐินตามวัดต่างๆ กลับมา

การไปทอดกฐิน ก็คือการไปสละความเห็นแก่ตัว ความตระหนี่เหนียวแน่น นำ ประโยชน์ของตัวให้เป็นประโยชน์แก่ท่านผู้รับ ใครเป็นผู้รับ เราให้ท่านใครเป็นประโยชน์ ทั้งนั้น เพราะเราให้ด้วยใจศรัทธาเชื่อบุญเชื่อกรรม เราให้ด้วยความยิ้มแย้มแจ่มใส เราให้ ด้วยความเสียสละแก่ท่านผู้รับอย่างแท้จริง เพราะสมบัติแต่ละชิ้นละอัน เงินนับตั้งแต่ สตางค์หนึ่งขึ้นไปเป็นสมบัติของเรา มีคุณค่าเต็มตัว สมบัติเหล่านี้มีคุณค่าแก่ตัวของเรา และเป็นประโยชน์แก่เราอยู่แล้ว ยังสามารถเสียสละให้เป็นประโยชน์แก่คนอื่นได้ ทั้งนี้ก็ เพราะเราเชื่อในทานการให้จากธรรมของพระพุทธเจ้า ว่าการให้คนอื่นก็เท่ากับให้ตัวเรา เอง

เราให้ทานไปมากเท่าไรเพื่อคนอื่น ก็เท่ากับเราให้ทานเรา เราให้เรามากเพียงนั้น ผู้รับก็มีความยิ้มแย้มแจ่มใส และช่วยแก้ไขความบกพร่องขาดเขิน แก้ไขความจำเป็น เพราะสิ่งที่ได้รับจากเรา เรามีความยิ้มแย้มแจ่มใสว่าสมบัติเงินทองข้าวของมากน้อยที่เรา ครองอยู่นี้ ได้สละให้เป็นประโยชน์แก่คนอื่น และได้เห็นประโยชน์อย่างประจักษ์ใจ ทั้ง ผู้ให้และผู้รับ บุญกุศลจึงมีมากมายจากทานของเรา นี่ท่านทั้งหลายไปสละทานของตน จากประโยชน์ของตน ให้เป็นประโยชน์แก่คนอื่น ชื่อว่ายกประโยชน์มหาศาลให้แก่กันและ กัน จึงชื่อว่าเป็นผู้ไปเสาะแสวงหาคุณงามความดี เป็นที่น่ายินดีเป็นอย่างยิ่ง และนำโอชา รสแห่งธรรมเข้าสู่จิตใจ นอกจากนั้นยังได้ยินได้ฟังอรรถธรรมคำสั่งสอนของพระพุทธเจ้า ยิ่งไหลมาหลายด้านหลายทางแห่งบุญกุศลเข้าสู่ดวงใจ

ใจเรานี้เป็นคลังแห่งธรรม เป็นคลังแห่งบุญกุศล จึงขอให้ทุกท่านได้มีความยินดีในกุศลศีลทานที่ได้บำเพ็ญมานี้ว่าไม่สูญหายไปไหน นอกจากผู้รับได้รับด้วยความยิ้มแย้มแจ่มใส แล้วไปจัดการแก้ไขสิ่งจำเป็นให้สมบูรณ์พูนผลขึ้นมา แล้วตัวของเรายังแสดงความเป็นคนดี ความเป็นคนมีจิตใจกว้างขวาง ความเป็นคนเสียสละ ความเป็นผู้มีเมตตาจิตคิดช่วยโลกอย่างเด่นชัด ให้เห็นประจักษ์ทั้งตนเองและคนอื่น คุณธรรมอันนี้แหละจะตามสนองเรา

เราไปที่ใด เกิดที่ใด ผลทานที่เราให้ไปนี้แหละจะตามสนับสนุนเรา ให้เป็นคนมีความสุขความเจริญ นึกอะไรก็ไหลมาเทมา เพราะเราได้เคยให้มาแล้ว สิ่งที่ให้ไปนั้นก็คือมิตรคือสหาย สิ่งที่พักเป็นพึ่งตายของเรา เมื่อเรานึกถึงผลทานย่อมไหลมาเทมา เมื่อนึกถึงบุญต้องมาเพราะเป็นของของเราเองที่เคยสร้างไว้แล้วให้ไปแล้ว ต้องย้อนกลับมาสนองตัวเราโดยไม่ต้องสงสัย

วันนี้ก็ขอแสดงเพียงย่อๆ เท่านั้น จึงขอบุญญาภพแห่งองค์สมเด็จพระผู้มีพระภาคเจ้า พร้อมทั้งพระธรรมและพระสงฆ์ จงมาคุ้มครองท่านทั้งหลายให้มีความสุขกายสบายใจ และเจริญศีลธรรมคุณงามความดีไปโดยลำดับเต็มอายุขัยของตน และขอทุกท่านได้กลับไปด้วยความแคล้วคลาดปลอดภัยโดยทั่วกัน

*****